

Chalmers Fakultetsklubb och Chalmers Fakultetsråd

inbjuder till diskussion om

Kompetens och erfarenhet hos seniorer – hur kan villkoren för att ta tillvara detta förbättras?

Torsdagen den 8/5 klockan 17.00

Plats: Sal KB i kemihusets entréplan

Det saknas i dag uttryckliga förbud mot diskriminering som har samband med ålder i svensk rätt. I andra lagar finns däremot bestämmelser som tar hänsyn till personers ålder. Ett exempel är lagen om anställningsskydd som i flera avseenden har särskilda bestämmelser om äldre arbetstagare. Lagen innehåller dock inget diskrimineringsförbud. Hur ser utvecklingen i EU ut? Hur blir den nya lagen? Hur ser läget ut på Chalmers idag - vilka möjligheter och rättigheter har seniorerna? Och hur går tankarna på Chalmers om framtiden? Inlägg från seniorer kommenterar läget idag och exempel ges på hur man på andra håll (de flesta) tar bättre vara på seniorers erfarenhet och kompetens. I diskussionen tas sedan frågan om förväntningar för framtiden upp med exempel på bra sätt att utöka möjligheter och rättigheter. Många varianter mellan total "utkastning" och full anställning finns. Att de som har anslag för projekt kan fortsätta på deltid borde väl exempelvis vara fördelaktigt för alla parter.

Program:

17.00 Ny samhällssyn på diskriminering
Jämställdhetssamordnare Johanna Almer

17.15 Hur kan Chalmers agera för seniorer
Personaldirektör Kristina Kvarnevi

17.30 Hur uppfattas läget i dag
Röster från seniorer vid Chalmers

17.45 Förväntningar inför framtiden
Förberedda debattinlägg och allmän diskussion

18.15 Diskussionen sammanfattas
Vicerektor Lisbeth Birgersson

Moderator: Fakultetsklubbens ordförande Anders Ulfvarson

Gå till fakultetsklubbens hemsida för mer information och tips om frågor som kan behöva ventileras - <http://www.fakultetsklubb.chalmers.se>

Kort referat av seminarium 8 maj 2008 - skrivet av Göran Petersson (vice ordförande) och Folke Hjalmer (sekreterare) från Fakultetsklubben:

Kompetens och erfarenheter hos seniorer – hur kan villkoren för att ta tillvara detta förbättras?

Seminarieret inleddes av fakultetsklubbens ordförande *Anders Ulfvarson* som också fungerade som moderator.

Chalmers jämställdhetssamordnare *Johanna Almer* redogjorde informativt och kritiskt för hur Sverige och Luxemburg släpat efter inom EU med lagstiftning mot åldersdiskriminering. Det har förklarats med att en samordning är önskvärd för lagar mot olika slag av diskriminering. En lag ser nu ut att komma i början av 2009. Trots mycket diskussioner om vikten av att fler arbetar längre har man tänkt sig fortsatt avgångsskyldighet vid 67 års ålder.

Chalmers personaldirektör *Kristina Kvarnevi* hänvisade till att Chalmers har en policy från 2002 för verksamhet efter pensionering. Sådan verksamhet regleras genom individuella överenskommelser med institutioner och avdelningar. Uppseendeväckande få är nu anställda efter pensionering på en lön från någon procent och uppåt. Genomgångar av hur seniorers verksamhet kan stödjas och av vilka värden seniorer skulle kunna tillföra Chalmers har inte gjorts.

Efter inledarna gjordes inlägg av professor *Peter Jagers*, av fakultetsrådets ordförande *Lars Brink* och av *Anders Ulfvarson* som alla har lång erfarenhet från Chalmers och från fakultetsrådet. Därpå följde en allmän diskussion med många medverkande. Vicerektor *Lisbeth Birgersson* sammanfattade till sist både allmänt och personligt. Inlägg och debatt dominerades av följande två centrala frågor som båda kopplar till bättre villkor för aktiva seniorer.

Seniorer måste värderas högre och synliggöras bättre

En bred enighet rådde om att ett tillvaratagande av seniorers kompetens kan tillföra såväl samhället som Chalmers stora värden. Det är då viktigt att markera en uppskattning av seniorers fortsatta verksamhet. Upprördheten var därför stor över att fortfarande aktiva seniorer efter pensionering inte ens finns med vid personsökning på Chalmers hemsida. Utöver att misstag rättas till behövs aktiva insatser för bättre synliggörande och för information om seniorers verksamhet.

Seniorers verksamhet måste stödjas och underlättas

Lättillgängliga principer för och exempel på hur bra avtal för verksamhet efter pensionering kan se ut behövs. Tillgång till datorplats, Chalmers e-postadress, telefon, biblioteksservice, institutionslokaler och allmän service är exempel på viktigt stöd. Detta kan ge Chalmers stora vinster och placera Chalmers bland de framstående universitet som värderar kompetensen hos sina seniorer högt.

Inlägg från professor Bengt Nordén, Kemi- och Bioteknik:

Jag föreläser dessvärre på Sahlgrenska torsdag den 8 maj. Viktigt ämne ni tar upp!

Jag tycker det bör finnas möjlighet (men naturligtvis inte skyldighet) att fortsätta - säg åtminstone till 75/80 - beroende på hälsa och förmåga naturligtvis, och möjligheter att få sin forskning finansierad.

Många av mina kollegor i USA, fortfarande med full undergraduate-undervisning, fortsätter även efter 85! Flera av dem är vetenskapligt synnerligen originella fortfarande.

Det enklaste vore mot denna bakgrund att vi helt avskaffar åldersdiskrimineringen med tvångspensioneringar.

*Folke Hjalms ger här ett positivt exempel - **Chalmers Seniorforskarråd***

Chalmers Industriteknik har tagit ett initiativ för att medverka till att den kunskap som finns hos tidigare professorer och andra pensionerade lärare ska kunna nyttiggöras även efter pensionering. Många är djupt involverade i sina tidigare verksamheter. Mot denna bakgrund har ett Seniorforskarråd knutet till Chalmers Industriteknik bildats. Syftet med rådet är att skapa förutsättningar för seniorer att utnyttja sitt kunnande till gagn för både näringsliv och Chalmers. Rådet skall också kunna utgöra en plattform för senior kompetens som vill använda Chalmers Industriteknik som en trygg bas för sin verksamhet och där få tillgång till stödjande resurser.

Rådets medlemmar kan medverka på olika sätt genom att ta fram information och fungera som bollplank i samband med att nya projekt formuleras. De kan också delta i projektdiskussioner tillsammans med andra personer för att lösa problem med användning av sina kunskaper eller arbeta med specifika uppgifter inom pågående projekt. De kan även fungera som mentorer inom CIT för att utveckla kompetensen hos CITs medarbetare. Tanken är också att ordna diskussioner med rådets medlemmar där de kan spekulera kring utvecklingen av nya kunskapsområden tillsammans eller diskutera teknikfilosofiska frågor.

Nätadress till rådet: <http://www.chalmers.se/cit/SV/om-cit/natverk>

Folke Hjalms
Senior adviser
Stiftelsen Chalmers Industriteknik

Bättre Villkor för Seniorer

Ett starkt tryck finns nu på Sverige att leva upp till EU-beslut om bättre möjligheter för seniorer att delta i arbetslivet utan åldersrestriktioner.

[Försenad lag mot åldersdiskriminering](#)

Inte minst det ledande regeringspartiet har också gett skarpa signaler om nödvändiga förändringar.

[Rätt att jobba efter 67](#)

Chalmers som satsar på hållbar utveckling bör rimligen ligga i fronten för denna typ av förändringar. Detta gäller både nationellt som stiftelsehögskola och internationellt som ett led i samarbetet inom AGS.

Här följer några punkter som underlag för ett seminarium i maj och för fortsatta diskussioner.

Verksamhetsformer

Fortsatt anställning

Pensionsgränsen 67 år avskaffas. Forskare kan fortsätta efter egen önskan så länge de vill på den anställningsnivå egen finansiering täcker (en tidsgräns är särskilt diskriminerande mot kvinnor som har fler aktiva levnadsår kvar).

Projektanställning

Seniorer projektanställs efter egen önskan flexibelt i tid och på en deltidnivå motsvarande projektfinansiering.

Externa projekt

Seniorer kan fritt med F-skattsedel göra finansierade uppdrag med Chalmers som bas.

Ideella insatser

Seniorer kan fritt använda Chalmers som bas för ideella insatser inom sina kompetensområden enligt t ex tredje uppgiften.

Exklusiv kompetens

Erfarenhet

Lång erfarenhet och möjligheter till bedömningar i ett långt tidsperspektiv

Kontaktnät

Omfattande kontaktnät av värde för såväl egen verksamhet som för Chalmers

Integritet

Ofta särskilda möjligheter till insatser oberoende av partsintressen

Konkreta förutsättningar

Arbetsplats

Tillgång till arbetsrum och eller datorplats i relation till aktivitetsgrad

Institutionsstöd

Fortsatt tillgång till datorservice, institutionstjänster och institutionslokaler

Kommunikation

Efter önskemål fortsatt tillgång till e-post, skrivare, kopiering och telefon

Vidareutbildning

Stöd för särskilt datoranvändning och nya IT-hjälpmedel

Stopp för åldersdiskriminering

Ingen 67-gräns

Övre åldersgräns för pensionering tas bort vid Chalmers

Lika värde

Inga antydningar om att seniorer har lägre värde eller lägre kompetens

Rättmätig plats

Inga insinuationer om att seniorer tar plats för eller hindrar yngre förmågor

Språkbruk

Åldersdiskriminerande beteckningar och uttryck arbetas bort